

KIERUNKI PRAC KOMITETU EKONOMIKI ROLNICTWA PAN W LATACH 2007-2010¹

Bogdan Klepacki

Katedra Ekonomiki i Organizacja Przedsiębiorstw SGGW w Warszawie
Kierownik: prof. dr hab. Wojciech Zięta

Słowa kluczowe: Komitet Ekonomiki Rolnictwa, ekonomia

Key words: Agricultural Economics Committee, economy

S y n o p s i s. Przedstawiono najważniejsze kierunki działania Komitetu Ekonomiki Rolnictwa PAN w najbliższych latach. Wskazano na wiele niezbędnych działań, ze szczególnym uwzględnieniem podejmowania wszystkich ważnych problemów rozwoju nauki w zakresie ekonomiki rolnictwa, agrobiznesu i terenów wiejskich, wypracowywania poglądów na ważne tematy gospodarcze, przygotowywania ekspertyz dla ciał decyzyjnych, oddziaływania na rozwój młodych kadr naukowych, a także wykorzystania osiągnięć nauk ekonomicznych w rozwiniętych krajach Unii Europejskiej i USA do aplikacji w Polsce.

W 2007 roku Komitet Ekonomiki Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk, istniejący przy Wydziale V, Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych obchodził jubileusz 50-lecia. Stworzyło to okazję do dokonania przeglądu historycznego oraz zaprezentowano sytuacji obecnej i niezbędnych kierunków działania w przyszłości. Spojrzenie historyczne przedstawiono w artykułach profesorów: Włodzimierza Kamińskiego, Franciszka Tomczaka, Jana Góreckiego i Zygmunta Wojtaszka. W tym artykule przedstawiono stan obecny oraz zagadnienia, które mogą być istotne w przyszłości. Można je usystematyzować w kilka grup problemowych:

1. Należy wykorzystać dotychczasowe pozytywne doświadczenia, a w tym przede wszystkim:

- organizowania co najmniej dwóch sesji w ciągu roku, w tym jednej sesji wyjazdowej (zwykle sesje takie składają się z seminarium naukowego, z udziałem członków Komitetu, a także zaproszonych władz lokalnych, posiedzenia plenarnego Komitetu oraz wyjazdu studyjnego),
- organizowania wspólnych sesji z innymi komitetami, np. z Komitetem Nauk Ekonomicznych PAN, Komitetem Nauk o Pracy i Polityce Społecznej PAN, Komitetem Nauk Orga-

¹ Opracowano z wykorzystaniem też wystąpienia na posiedzeniu Komitetu Ekonomiki Rolnictwa PAN, które odbyło się 4 grudnia 2007 r. w Warszawie, przygotowanego przy współpracy byłego przewodniczącego KER PAN prof. Jerzego Wilkina, a także wiceprzewodniczących Komitetu: prof. Walentego Poczty i prof. Andrzeja Wiatraka. Autor jest przewodniczącym KER PAN w kadencji 2007-2010.

nizacji i Zarządzania PAN, Komitetem Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego PAN, Komitetem Zagospodarowania Ziem Górskich PAN itp., a także z uczelniami i stowarzyszeniami (np. SERiA),

- organizowania sesji i konferencji poświęconych przemianom strukturalnym agrobiznesu i wsi w warunkach akcesji Polski do Unii Europejskiej.

2. Ocena dotychczasowego stanu nauk ekonomiczno-rolniczych i na tym tle zwrócenie uwagi na nowe kierunki badań, a wraz z tym na kierunki pracy KER PAN, takie jak np.:

- ekonomika środowiska,
- ekonomika agrobiznesu, ze szczególnym uwzględnieniem ekonomiki przemysłu spożywczego, logistyka oraz finanse i rachunkowość,
- ekonomika i organizacja produkcji paliw z surowców rolniczych,
- ekonomika wsi i zagospodarowanie obszarów wiejskich,
- polityka ekonomiczna i społeczna na obszarach wiejskich,
- edukacja oraz doradztwo rolnicze i wiejskie,
- zarządzanie agrobiznesem,
- efektywność wykorzystania programów strukturalnych i innych środków pomocowych,
- odnowienie zainteresowań i badań nad wielofunkcyjnym rozwojem terenów wiejskich.

3. Podejmując nowe kierunki badań naukowych warto rozważyć potrzebę i możliwości utworzenia sekcji w ramach KER PAN, np.:

- ekonomika agrobiznesu i środowiska,
- przemiany strukturalne agrobiznesu i wsi oraz kierowanie nimi,
- polityka społeczna oraz edukacja w rolnictwie i na wsi,
- rozwój badań i kadr naukowych (z wykorzystaniem dotychczasowych Warsztatów Młodych Ekonomistów).

Sekcje te mogłyby wykraczać poza skład osobowy Komitetu Ekonomiki Rolnictwa, zachęcając do współpracy zwłaszcza młodych pracowników naukowych.

4. Komitet Ekonomiki Rolnictwa PAN powinien starać się być obecny w życiu naukowym i gospodarczym, co powinno wyrażać się przygotowaniem opinii, ekspertyz itp. dla ciał ustawodawczych, rządowych, w tym związanych z rozwojem nauki, jak Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

5. Komitet Ekonomiki Rolnictwa PAN mógłby zastanowić się nad zmianą modelu kształcenia dla agrobiznesu i wsi, w tym zwłaszcza w kontekście nauk ekonomiczno-rolniczych, aby określić ich miejsce, zakres i funkcje, tym bardziej, że zmienia się znacznie zakres tych nauk.

6. Należy wzmocnić zainteresowanie KER kształceniem kadr, przeprowadzić dyskusję nad treścią i istotą pracy naukowej, rolą naukowca, wzorcami kariery naukowej. W badaniach naukowych i dydaktyce niezbędne jest rozszerzenie zakresu, przejście od wąsko rozumianej ekonomiki rolnictwa do ekonomiki rozwoju wsi, rolnictwa i agrobiznesu, w połączeniu z postrzeganiem uwarunkowań społecznych, gospodarczych, politycznych itd.

7. Wsparcia wymaga rozwój wymiany międzynarodowej i to zarówno z krajami wysoko rozwiniętymi, jak i z pozostałymi. Z tym zagadnieniem wiąże się kilka elementów, takich jak:

- rozbudzenie potrzeb kontaktów międzynarodowych, uświadomienie ich znaczenia i przydatności, zwłaszcza grupie pracowników „średniego wieku”,
- analiza trendów i kierunków rozwoju badań ekonomicznych za granicą, szczególnie zaś w przodujących ośrodkach naukowych, przenoszenie ich osiągnięć do projektów badawczych w Polsce,

- rozszerzenie zakresu wspólnych badań, realizacji projektów, uczestnictwa w konferencjach, stażach, szkoleniach itp., zwłaszcza pracowników młodych,
- rozszerzenie zakresu publikacji polskich ekonomistów w uznanych czasopismach naukowych na całym świecie.

8. Szczególnej uwagi wymaga podniesienie metodycznego poziomu badań ekonomicznych w zakresie ekonomiki agrobiznesu, w tym przejście od badań klasycznych, z zastosowaniem prostych metod tabelarycznych i graficznych do szerokiego wykorzystania metod nowoczesnych, a szczególnie metod statystycznych i ekonometrycznych. W tym zakresie niezbędny jest przełom – ekonometryzacja badań prowadzonych w naszym środowisku. W tym obszarze luka metodyczna polskiej ekonomiki rolnictwa i agrobiznesu, także terenów wiejskich wobec metod stosowanych w krajach wysoko rozwiniętych jest wyjątkowo duża.

9. Komitet Ekonomiki Rolnictwa powinien wziąć udział, a może nawet zainicjować analizę poziomu obecnych publikacji naukowych. Z jednej strony chodzi tu o przeciwdziałanie postępującemu obniżaniu poziomu prac kwalifikowanych jako naukowe, z drugiej zaś przekazanie pewnych sugestii organom decyzyjnym typu KBN, w zakresie poprawności (lub jej braku) stosowanej oceny parametrycznej czasopism. Wydawane przez (lub z udziałem) KER PAN czasopisma, takie jak: *Zagadnienia Ekonomiki Rolnej*, *Roczniki Nauk Rolniczych*, a także *Postępy Nauk Rolniczych* powinny określać minimalne standardy w naszej dyscyplinie naukowej.

10. Bardzo ważnym, nie przemijającym zadaniem Komitetu Ekonomiki Rolnictwa PAN jest zwiększanie zwartości środowiska, reprezentowanie jego poglądów i stanowiska w gremiach decyzyjnych, współpraca przy wyłanianiu kandydatów do takich ciał w nauce, jak np. Centralna Komisja ds. Tytułu i Stopni Naukowych.

WNIOSKI

1. Komitet powinien podejmować wszystkie ważne problemy rozwoju nauki w reprezentowanym przez siebie obszarze.
2. Zadaniem tak poważnego gremium, jakim są członkowie Komitetu Ekonomiki Rolnictwa, jest między innymi wypracowywanie i upowszechnianie poglądów na ważne tematy gospodarcze, przygotowywanie ekspertyz dla ciał decyzyjnych na różnych poziomach.
3. Komitet powinien oddziaływać na kształtowanie postaw i rozwój młodych kadr naukowych, kreować wizerunek kariery naukowej, a zwłaszcza solidności badawczej.
4. Dotychczasowe doświadczenia wskazują, że należy dążyć do upodobnienia metod i rozwiązań stosowanych w naszych naukach ekonomicznych do istniejących w rozwiniętych krajach Unii Europejskiej, a także w Stanach Zjednoczonych. Jest to warunek rozumienia się wzajemnego i uczestnictwa Polaków w światowym życiu naukowym. Istnieją wprawdzie nasze specyficzne problemy, które mogą być rozwiązywane w kraju. Na poziomie międzynarodowym musimy posługiwać się metodami powszechnie uznanymi w świecie.

Bogdan Klepacki

DIRECTIONS OF AGRICULTURAL ECONOMICS COMMITTEE
OF POLISH ACADEMY OF SCIENCE IN 2007-2010 DEVELOPMENT

Summary

In the paper the most important directions of AEC PAS development have been presented. It was showed lots of for agricultural economics scientific problems, connected not only with agriculture, but with agribusiness and rural area development as well. Agricultural Economics Committee have to prepare expertise for government, help for young doctoral to develop their skills, with use USA and EU experience on these field for implementation in Poland.

Adres do korespondencji:
prof. dr hab. Bogdan Klepacki
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego
Katedra Ekonomiki i Organizacji Przedsiębiorstw
ul. Nowoursynowska 166
02-787 Warszawa
tel.(0 22) 593 42 29
e-mail: bogdan_klepacki@sggw.pl